

Årsstudium i Bibel og Misjon (60 studiepoeng)

Grunnlag

Årsstudium i Bibel og Misjon er et studietilbud under Fjellhaug Misjonshøgskole (FMH). Den ligger inn under samme bekjennelsesmessige grunnlag som Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM), som eier og driver skolen. Det innebærer at undervisningen bygger på Bibelen som Guds Ord og De lutherske bekjennesskriftene.

Målsetting

Dette årsstudiet er for ungdom med fullført yrkesutdanning og som tar sikte på en tverrkulturell tjeneste. Det gjelder både de som vil inn i vanlig misjonærtjeneste og de som vil bli kristne fagarbeidere ("teltnakere") i en annen kultur.

Undervisningen og oppholdet på Fjellhaug som helhet tar sikte på å dyktiggjøre for dette. Bibelske og teologiske fag skal gi en helhetsforståelse av den kristne tro. Missiologi, praktisk teologi og ulike kurs skal gi innsikt i hvordan troen skal formidles på en god måte og hvordan en kan fungere godt i en fremmed kultur.

Søknad og opptak

Forespørsler og søknad om opptak rettes til Fjellhaug Misjonshøgskole. Adresse, telefonnummer, telefaksnummer, e-post og internettadresse fins på søknadsskjemaet bakerst i planen. For dem som ikke fra før er antatt som misjonærer i NLM, gjelder søknaden samtidig som søknad om det om ikke annet er markert. De vil da bli antatt til denne tjenesten av misjonens hovedstyre. Før opptak vil søkeren bli innkalt til et intervju med representanter fra Fjellhaug og/eller misjonens administrasjon.

Skolen er også åpen for andre som ikke ønsker å tjenestegjøre i NLM. Dette må klargjøres på forhånd og tydelig markeres på søknaden.

Søknadsfrist: 15.april

Innholdet i årsstudiet.

Årsstudiet er bygd opp av emnegrupper og emner som er godkjente deler av Fjellhaug Misjonshøgskoles **Bachelorgrad i Teologi og Misjon.**

- 30 studiepoeng tilsvarer første halvår av første året i bachelorstudiet som omfatter Emnegruppen KRL.
- 5 studiepoeng (Apostlenes gjerninger og Romerbrevet) er tatt fra andre halvår av Emnegruppen KRL.
- 15 studiepoeng er fra Emnegruppe Missiologi
- 10 studiepoeng er fra Emnegruppe Praktisk teologi.

Dermed gir studiet full uttelling i studiepoeng og det er sammensatt slik at det gir god innføring i de basiskunnskaper en trenger i en tverrkulturell tjeneste.

Samtidig åpner dette for muligheten for å benytte årsstudiet i sammenhenger utenom NLM og bygge videre på disse emnegruppene om en vil studere videre fram mot en Bachelor-grad

Undervisningen er obligatorisk.

I tillegg til den vanlige undervisningen vil det i forbindelse med plassering i ulike land og arbeidsoppgaver, bli gitt en grundig Orientering om Norsk Luthersk Misjonssamband og dets arbeid. Det vil også bli gitt et intensivkurs i "Medisinsk ABC for misjonærer". To uker vil bli brukt til innføring i "Bistandsarbeid" i samarbeid med NLM og Bistandsnemnda.

Emnebeskrivelse :

I. Emnegruppe : KRL (35 studiepoeng)

Fagenhet 1 :Bibelvitenskap (15 studiepoeng)

Her blir det gitt en grunnleggende innføring i Det gamle og Det nye testamente. I tillegg til tradisjonelle innledningsspørsmål vil en gå inn i et utvalg av sentrale gammeltestamentlige og nytestamentlige tekster. I det eksegetiske arbeidet med disse tekstene vil det bli gitt undervisning om form og funksjon i den gitte sammenheng så vel som forståelse for den frelseshistoriske plassering og teologiske hovedbegreper.

Slik skal studentene få en god innsikt Bibelen generelt og gjennom et metodisk gjennomtenkt tekstarbeid få forståelse for mangfold og nyanseringer i studiet av tekster fra ulike skriftkategorier. Dette innebærer å forstå tekstene i sin historiske og litterære kontekst, og hjelp til å oppdage innholdsfulden i viktige hovedbegreper.

Emne : Innføring i Bibelen (5 studiepoeng)

Målsetting

a) Studentene skal lære Guds åpenbaring i Det Gamle Testamente å kjenne. Både den historiske sammenhengen og den profetiske dimensjonen som leder fram til Det Nye Testamente, skal markeres. På denne måten vil en gi studentene et helhetssyn på Bibelen.

Pensum vil omfatte geografisk og historisk kjennskap til Midt-Østen og Israel fra Abrahams tid til Jesu tid. Dessuten kreves det grunnleggende innledningskunnskaper til de gammeltestamentlige bøker, inklusive tekst- og kanonhistorien.

b) Studentene skal lære Guds åpenbaring i Det nye testamente å kjenne. Gjennom studiet skal de tilegne seg kjennskap til NT's samtidshistorie, tekst- og kanonhistorie, hovedtrekkene i Jesu liv og kristendommens framvekst i aposteltiden.

Pensum:

Hvalvik, R. og Stordalen T.

1999 *Den store fortellingen*, Det Norske bibelselskap, Oslo,
s 19-31 og s 67-175 (til GT); s 32-50 og s 176-382 (til NT)

Til dette studiet avholdes det et obligatorisk 5-dagers hermenevtikk- og bibelsynskurs med forelesninger, seminarer, gruppearbeid og samtale. Kurset inneholder følgende deler:

1. Orientering omkring ulike bibelsyn
2. Innføring i bibelskriftenes utsagn om egen tilblivelse og inspirasjon
3. Innføring i fremveksten av historisk-kritisk metode i bibelvitenskapen
4. Orientering om de ulike arbeidssteg i vanlig akademisk teksttolkning.

(Fritak for dette kurset kan gis under forutsetning av at studenten leser og leverer et skriftlig arbeid med utgangspunkt i følgende:

Jensen, O.J.

1992 "Skriftsynet og de teologiske skoleretninger" (3.utg.) i *Bibelsyn og forståelse*, NLA-forlaget, Bergen, s. 26-47.

Lehmann, H.

1989 "Oldkirkens skriftutlægning" i Pedersen, S. (red.), *Skriftsyn og metode*, Aarhus Universitetsforlag, Århus, s. 73-92.

Breivik, N.O.

1986 "Hva Bibelen lærer om seg selv" i Kleppa, J. og Sjaastad, E (red.), *Det gjelder Guds Ord. Om aktuelle bibelsynsspørsmål*, Lunde, Oslo, s. 22-38.

Baasland, E.

1991 *Ordet fanger. Bibelen og vår tid*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 7-34.)

Emne : Tekster fra 1-2 Mosebok (2 studiepoeng)

Følgende tekster skal studeres detaljseksetisk:

1 Mos 1-3; 12,1-9; 2 Mos 3,1-17; 19,1-20,17.

Pensum:

Michelsen, L.M.

1971 *Fortolkning til Første Mosebok*, Luther/Lunde, Oslo, s 23-72; s 122-127.

Michelsen, L.M.

1973 *Forelesninger over Norsk Lærerakademis pensum i EXODUS*, NLA, Bergen, s. 1-72.

Emne : Tekster fra Matteusevangeliet (3 studiepoeng)

Emnets hovedkomponent er en metodisk og relativt grundig eksetisk gjennomgang av sentrale tekster i Matteusevangeliet. Det er også et hovedsikte at studenten skal oppdage innholdsfyllden i viktige hovedbegreper i skriftet.

Følgende tekster skal studeres detaljseksetisk:

1,1-25; 5,1-6,18; 8,1-13; 9,1-8; 9,35-10,23; 12,22-32; 13,1-23; 16,13-23; 20,20-28; 21,1-11; 22,1-14; 24,1-36; 25,1-13; 26,17-30; 27,27-54; 28,1-20.

Pensum:

Kvalbein, H.

1989 *Matteusevangeliet*, Bibelverket, Lunde/Luther, Oslo
(De delene som omhandler innledning og eksegese av pensumtekstene)

Emne : Tekster fra Apostlenes gjerninger (2 studiepoeng)

Emnets hovedkomponent er en metodisk og relativt grundig gjennomgang av sentrale tekster i Apostlenes gjerninger. Det er et hovedsikte at studenten skal bli fortrolig med den eldste kirkes misjonsbestrebelse . Især legges det vekt på de mer prinsipielle sidene ved skriftets misjonsbudskap og beskrivelse av misjonsstrategien.

Følgende tekster skal studeres detaljseksetisk

1,8; kap 2-3; 5,12-16; 8,5-25; kap 13-15; 17,22-31; 19,11-20.

Pensum:

Hvalvik, R.

1992 *Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger*, (2.utgave), Luther/Credo, Oslo, kap.6-9,11-13.

Emne : Tekster fra Romerbrevet (3 studiepoeng)

Emnets hovedkomponent er en metodisk og relativt grundig gjennomgang av sentrale tekster i Romerbrevet. Det er også et hovedsikte at studenten skal oppdage innholdsfulden i viktige hovedbegreper i skriftet. Med utgangspunkt i detaljeksessen vil viktige emner innen paulinsk bibelteologi bli studert inngående.

Studentene skal studeres detaljsegetisk:

1,16-17; 3,21-31; 5,1-6,23; 8,1-17. De resterende kapitler og avsnitt er kursorisk pensum.

Pensum:

Bruce, F.F.

1989 *The Letter of Paul to the Romans* (TNTC - revised edition), IVP, Leicester, pp. 67-270

eller:

Andersen, Ø.

1972 *Fortolkning til Romerbrevet*, Bibelverket, Lutherstiftelsen/Lunde, Oslo, s. 9-269

Eksamen for emnene fra andre 1/2 årsenhet i KRL

- en trettimers eksamen med hjelpemidler som under første 1/2-årsenhet KRL;
eller
- en eksegetisk oppgave som gis karakter

Fagenhet 2 : Kirkehistorie og systematisk teologi (10 studiepoeng)

I denne delen skal studentene få et innblikk i den allmenne kirkehistorie og i en systematisk gjennomgåelse av dogmatikken

Emne : Almen kirkehistorie (5 studiepoeng)

Studiet skal gi oversikt over de ulike epoker i kirkens historie. Vekten vil ligge på de epoker som særlig har satt sitt preg på kirkens misjon, liv og utvikling. Det vil si at tyngdepunktet vil ligge på oldkirken, reformasjonen og de retninger som deretter har vært med å prege nytidens kirkehistorie.

Pensum:

Haraldsø, B.

1997 *Kirke og misjon gjennom 2000 år*, Lunde, Oslo.

Emne : Dogmatikk (5 studiepoeng)

Emnet er et grunnkurs i hovedpunktene i den kristne tro, med særlig vekt på den evangelisk lutherske kristendomsforståelse. Studentene skal ha kjennskap til prinsipielle grunnlagsspørsmål i dogmatikken. De skal videre ha kjennskap til hovedpunktene i den kristne tro, og være i stand til, på Skriftens grunn, å bringe troen videre og møte de utfordringer vi til enhver tid er stilt overfor, især i en misjonssituasjon.

Pensum

Modalsli, O. og Engedal, L.G.

1980 *Evangelisk tro*, Luther, Oslo, s. 37-85.

Valen-Sendstad, A.

1990 *Kristen troslære*, Lohses forlag, København, s 7-200.

Wisløff, C.Fr.

1984 *Martin Luthers teologi*, Lunde, Oslo, s. 33-135.

Fagenhet 3 : Religion og livssyn (10 studiepoeng)

Kristendommen er ikke alene om å prege menneskers tro, liv og tanker. Verden preges av mange religioner og livssyn. Studenten skal her gis en grunnleggende innføring i dette fagfeltet med tanke på å kunne forstå de viktigste religioner og livssyn. Studiet tar sikte på å gi emnene en dagsaktuell vinkling.

Emne : Livssyn (2 studiepoeng)

Emnet går generelt inn på pluralisering, sekularisering og livssynsmangfold slik vi møter det i den vestlige verden. Videre analyserer emnet grundigere ideologienes rolle og de klassiske humanistiske og naturalistiske perspektiv. De senere års orientering i nyreligiøs retning får spesiell oppmerksomhet.

Pensum:

Aadnanes, Per M.

2002

Livssyn.

Universitetsforlaget, Oslo, s. 9-50,107-174,195-271.

Emne : Verdensreligioner (6 studiepoeng)

Emnet vil gi en generell innføring i de religiøse grunnelementene i klassisk islam, Muhammeds liv og historie, islams historie og utbredelse, foruten en del folkereligøse elementer. Av spesiell interesse er framveksten av islamsk fundamentalisme på den internasjonale arena. Vi vil også se på mangfoldet og gå nærmere inn på reformislam, modernisme og kampen for menneskerettigheter.

Videre vil det bli fokus på hinduisme, buddhisme, samt en oversikt over tradisjonelle afrikanske religioner og folkereligøsitet i Sør-Amerika. Det vil være av spesiell interesse å se hvordan de ovennevnte verdensreligioner framtrer i Norge. Ved siden av en generell historisk preget innføring vil en legge vekt på hvordan religionene blir praktisert i dag.

Pensum:

- Opsal, Jan
1994 *Lydighetens vei. Islams veier til vår tid.*
Universitetsforlaget, Oslo, s. 27-135, 189-205, 237-256.
- Roald, Anne Sofie
Jacobsen, Knut A.
2001 *Islam* Pax, Oslo s.149-207
- Solheim, Dagfinn
2001 "Buddhismen i Norge" og "Hinduismen i Norge" i
Verdensreligioner i Norge. Universitetsforlaget, Oslo, s.29-129.
- "Hinduisme, buddhisme, religion i Afrika og religion i Sør-
Amerika." *Religion og livssyn (kompendium).* Fjellhaug, Oslo, s. 1-65.

Emne : Religionspedagogikk (2 studiepoeng)

Emnet tar sikte på å gi en allsidig teologisk orientering om de viktigste spørsmål som knytter seg til kristen oppdragelse og undervisning. En vil også analysere og vurdere aktuelle undervisnings- og oppdragelsesspørsmål *generelt* ut fra et teologisk synsvinkel. (Studiet av religionspedagogikken skal gi en plattform for det videre arbeid med fagdidaktikken.)

Grunnleggende religionspsykologisk tematikk trekkes også inn.

Pensum:

- Asheim, I. og Mogstad, S.D.
1987 *Religionspedagogikk*, Universitetsforlaget, Oslo, 1987, kap 4; 6 og utdrag av kap.7 (s. 59-75; 80-95; 179-191).
- Evenshaug, O. og Hallen, D.
1992 *Barnet og religionen. Barnets psykologiske forutsetninger for religion*, Luther forlag, Oslo, s. 9-45 og 81-115.
- Dale, Aa.
1979 "Kristne grunnverdier som basis for virksomheten i barnehagen" i L I Møen, J Sukrland og H Rørvik: *Hva slags barnehager ønsker vi?*, IKO, Oslo, s. 68-83.
- Dale, Aa.
1982 "Undervisning i andre kirker" i *Prismet* 37 , s. 303-316.

Eksamen, ½-årsenhet KRL

Tillatte hjelpemidler er som følger:

Bibelutgaver:

Det Norske Bibelselskap:	NO -1978/85/94	(bokmål)
	NO -1978/85	(nynorsk)
Norsk Bibel:	NB -1988	(bokmål)
	NB -1994	(nynorsk)

De apokryfiske bøker:

NO -94 som har inkludert de apokryfiske bøker
Bibelselskapet: De apokryfiske bøker, 1979 eller senere

Bibelordbøker:

Grip, O.: *Ord i Bibelen*, nynorsk, Oslo, 1992
Johnstad, G.: *Ord i Bibelen*, bokmål, Oslo, 1987
Kvalbein, A.: *Bibelord*, Oslo, 1992
K.G.: *Bibelordbok*, Oslo, 1975 eller senere

Synopse:

Johnstad, G. utg.: *Evangelie-synopse*, Oslo, 1993

Bekjennelsesskriftene:

Brunvoll, A.: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo, 1972 eller senere

Brunvoll, A.: Vedkjenningskriftene åt Den norske kyrkja, Oslo, 1970 eller senere

Dersom en ønsker å bruke alternativer til hjelpemidler til denne listen, må dette klareres med FMH-råd på forhånd. Alle hjelpemidler skal være fri for tilføyelser. Understrekning er tillatt.

Eksamen og evaluering

- to tretimers eksamener underveis som gis karakter
- en obligatorisk skriftlig oppgave (enkeltvis eller i gruppe) underveis som bedømmes til bestått/ikke bestått
- en 6 timers eksamen/eventuelt en tre dagers hjemmeeksamen ved slutten av semesteret som gis karakter.

Eksamen for emnene fra andre ½ årsenhet i KRL

- en tretimers eksamen med hjelpemidler som under første ½-årsenhet KRL;
eller
- en eksegetisk oppgave som gis karakter

II. Emnegruppe : Missiologi – utfordringer i møte med andre kulturer (15 studiepoeng)

Overalt der det drives misjon møter man andre kulturer og livstolkninger. I denne delen av missiologien vil en rette søkelyset mot det religiøse, etiske og kulturelle mangfoldet. Et viktig anliggende blir å formidle kunnskap, interkulturell innsikt og forståelse. Hvordan man ved dialog og på andre måter formidler det kristne budskapet til mennesker av andre religioner og med annen kulturell bakgrunn, blir vesentlig.

Emne : Religionsteologi (3 studiepoeng)

Religionsteologi er et forholdsvis nytt emne i studieplanene for teologi - uten at det er nye tema som behandles. Det er heller en ny og bredere interesse for religioner og religiøsitet i moderne samfunn som har ført til at ulike tråder dras sammen for en mer samlet behandling. Bakgrunnen for denne nye interessen for religioner og det religiøse er blant annet nyreligiøsitet inspirert av Østens religioner, kristelig påvirket privat religiøsitet og det faktum at kristendommen i dag står overfor ulike ikke-kristne religioner midt i tidligere kristne kjerneområder.

I sin framtidige gjerning som misjonærer vil studentene stå midt oppe i til dels komplekse religiøse situasjoner. Hvordan skal de forholde seg og hvordan skal de selv undervise og veilede andre. På basis av bibelfagene og systematisk teologi vil en i dette kurset ta for seg kristentroens grunnleggende selvforståelse som åpenbaringstro i møte med de helhetsforståelser som ulike religioner representerer. Akruelle spørsmål om gudsbegrepet, religion og religioner, felles opprinnelse, samme mål m.m. vil bli reist. Synkretismeproblemet vil også bli viet oppmerksomhet – spesielt hvordan det gjør seg gjeldende i religionsteologisk tenkning. Også prinsipielle spørsmål i tilknytning til temaet: ”mange religioner – en etikk?” vil bli tatt opp.

Målet med dette kurset er at studentene gjennom arbeidet med religionsteologiske spørsmål skal nå fram til en teologisk gjennomtenkt forståelse av religionene og kristentroens forhold til dem fra et evangelisk ståsted.

Pensumlitteraturen består i all hovedsak av mer generelle, prinsipielle artikler, hvor de grunnleggende spørsmålene behandles.

Pensum:

Berentsen, J.M.

1994 ”Kristendommen og religionene”. i *Missiologi i dag*, J.M. Berentsen m. fl. (red.), Universitetsforlaget, Oslo, s. 202-224.

Beyerhaus, P.

1975 ”Dialogen som uttrykk for en ny ekumenisk missionsforståelse”, i *Hvad er frelse?. Grundlagskrise i missionen*. Lohses Forlag, Fredericia, s. 50-85.

Brevik, N.O.

- 1997 "Kristen teologi og religionene. Til religionsteologiens prolegomena". i K.M. Christensen m. fl. (red.). *Teologi for tanken og troen. festskrift i anledning af Aksel Valen-Sendstads 65-års-dag 7. maj 1997*, Forlag Kolon, Århus, s. 40-53.
- Heiene, G.
- 1995 "En ny global etikk?" i Lars Østnor (red), *Mange religioner – én etikk?* Universitetsforlaget, Oslo, s. 215-236.
- Hick, J.
- 1995 "A Pluralist View", i D.L. Okholm, & T.R. Phillips (eds), *More than One Way. Four Views on Salvation in a pluralistic World*, : Zondervan, Grand Rapids, MI, s. 27-59.
- McGrath, A.E.
- 1995 "A particularist View. A Post-Enlightenment Approach" i D.L. Okholm and T.R. Phillips (eds), *More than One Way. Four Views on Salvation in a Pluralistic World*, Zondervan, Grand Rapids, MI, s. 151-180.
- Pinnock, C.H.
- 1995 "Response to John Hick" i D.L. Okholm and T.R. Phillips (eds), *More than One Way. Four Views of Salvation in a Pluralistic World*, Zondervan, Grand Rapids, MI, s. 60-64.
- World Evangelical Fellowship. Theological Commission
The unique Christ in a Pluralistic World. Seoul : WEF. TC, s. 8-23.
- The Parliament of the World's Religions
- 1998 "A Universal Declaration of Human Responsibilities proposed by the InterAction council. The Declaration of the Parliament of the World Religions", i H. Küng and H. Schmidt (eds), *A Global Ethic and Global Responsibilities*, SCM Press, London, s. 2-32.

Emne : Kulturforståelse, kommunikasjon og kontekstualisering (6 studiepoeng)

I dette emnet vil en fokusere på tverrkulturell forståelse og kommunikasjon. Også her vil vi gå til studiene med en missiologisk vinkling. Det antropologiske stoffet som leses skal anvendes for bedre å kunne krysse kulturgrenser. Misjonæren må frigjøre seg fra sin egen kultur og være med å legge til rette for en kirkebyggende virksomhet i en lokal kontekst. En vil gå inn i praktiske eksempel på kontekstualisering

Emnet vil ha forelesningsform, men samtale og diskusjon vil vektlegges. Studenten må levere en mindre oppgave for å vise forståelse for tverrkulturell kommunikasjon.

Pensum:

Bosch, D.J.

- 1991 *Transforming Mission. Paradigm shifts in theology of mission.* Maryknoll, NY: Orbis, s. 349-362.

Dahl, Ø. og Habert, K.

- 1986 *Møte mellom kulturer. Tverrkulturell kommunikasjon.* Universitetsforlaget, Oslo, s. 13-162.

- Hesselgrave, D.J. og Rommen, E.
1989 *Contextualization. Meanings, Methods and Models*, Baker, Grand Rapids, MI, s. 199-257.
- Hiebert, P.G.
1985 *Anthropological Insights for Missionaries*. Baker, Grand Rapids, MI, s. 171-192 og 227-253.
- Klausen, A.M.
1992 *Kultur. Mønster og kaos*, Gyldendal, Oslo s.10-33, 104-135 og 204-232.
- Solheim, D. og Sæverås, O.
1992 *Innføring i Missiologi*, Fjellhaug Skoler, Studiebiblioteket, Oslo, s. 8-15 og 86-116.

Emne : Etske forhold relatert til andre kulturer (3 studiepoeng)

Hensikten med dette emnet er å drøfte noen sentrale etiske spørsmål som har direkte relevans for en misjonsarbeiders tjeneste i andre kulturer. *Her legges til rette tre avgrensede områder for mer inngående studier. Studentene velger to av emnene.* Timene vil ha seminarform og i hovedsak dreie seg om en innføring i de enkelte emner.

1. Kristent syn på seksualitet og familiemønstre, sett i relasjon til andre kulturer og problemer en blir konfrontert med i denne sammenheng.
2. Ressursforvaltning, urbanisering, befolkningseksplosjonen og fattigdomsproblemet sett i relasjon til samfunnsstrukturer som gjør det vanskelig å finne en rettferdig løsning. En anlegger et globalt perspektiv, men vil fokusere spesielt på forholdene i den tredje verden.
3. Politikk og menneskerettigheter. Som arbeidere i den tredje verden vil studentene mest sannsynlig bli konfrontert med politisk undertrykkelse og brudd på menneskerettighetene. Hvordan skal en stille seg? Hva vil f.eks. gagne lokale kristne mest?

Pensum:

Seksualetikk og familiemønstre

- Heiene, G.
1994 "Familie, ekteskap og seksualitet", i S.O. Thorbjørnsen (red.), *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 147-171.
- Hiebert, P.
1983 *Cultural Anthropology*, Baker, Grand Rapids, MI, s. 195-218.
- Ødegaard, T.
1985 "Polygami - som problem på misjonsmarken", i *Norsk Tidsskrift for Misjon* 39, s. 92-103.

- Dahl, T.S.
1992 *Den muslimske familie*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 121-169.
- Brennsether, K.
1986 ”Kvinnens religiøse stilling i Nord-Kamerun”, i *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, s. 84-93.

Ressursforvaltning, urbanisering, befolkningseksplasjon og fattigdomsproblemet

- Thorbjørnsen, S.O.
1994 ”Økonomi”, i S.O. Thorbjørnsen (red.), *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 209-234.
- Hiebert, P.G.
1983 *Cultural anthropology*, Baker, Grand Rapids, MI, s. 297-315.
- Bonk, J.J.
1995 ”Mission and the problem of affluence”, i J.M. Phillips and R. Coote (eds.). *Toward the twenty-first Century in Christian Mission*, Eerdmans, Grand Rapids, MI, s. 295-309.
- Stott, J.
1999 *New issues facing Christians today*. 3rd ed., Marshall Pickering, London : s. 259-281.
- Vilby, K.
1997 *Den globale reisen*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 119-152.

Politikk og menneskerettigheter

- Heiene, G.
1994 ”Politikk”, i S.O. Thorbjørnsen (red.), *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 241-265.
- Hiebert, P.G.
1983 *Cultural Anthropology*, Baker, Grand Rapids, MI, s. 335-352.
- Austad, T.
1994 ”Menneskeverd og menneskerettigheter”, i S.O. Torbjørnsen (red.), *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 23-48.
- Corneliussen, H.I.
1996 ”Kirkens politiske rolle i Afrika”, i *Norsk Tidsskrift for Misjon* 50, s. 61-68.
- Lindholm, T.
1995 ”Menneskerettigheter i islam og kristendommen”, i L. Østnor (red.), *Mange religioner - én etikk?* Universitetsforlaget, Oslo, s. 153-167.
- Aano, J.
1970 ”Misjonærens politiske engasjement”, i *Norsk Tidsskrift for Misjon* 24, s. 129-146.
- Aano, K.
1986 ”Har afrikanske kyrkjer ein politisk funksjon?”, i *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, s. 94-106.

Emne : Misjonæren i møte med en annen kultur (3 studiepoeng)

Det å arbeide i en annen kultur krever spesielle egenskaper og holdninger. En må lære seg å se kritisk på sin egen kultur og tilvante forestillinger. Både i det første møtet og videre arbeid i en annen kultur trengs det karakterstyrke og utholdenhet. Misjonæren må arbeide med egne holdninger generelt, og ikke minst i forhold til møtet med mennesker i andre kulturer. Videre må misjonæren lære seg å arbeide sammen med mennesker i andre kulturer.

Emnet vil bli undervist i forelesningsform, med vekt på samtale.

Pensum:

Foyle, M.F.

1987 *Honourably Wounded. Stress among Christian Workers*, MARC, Eastbourne s. 14-26 og 100-150.

Hiebert; P.G.

1985 *Anthropological Insights for Missionaries*. Baker, Grand Rapids, MI, s. 61-137 og 255-298.

Johnston, L.

1992 "Core Issues in Missionary Life" i *Missionary Care. Counting the cost for World evangelization / K. O'Donnell (ed.)*, William Carey Library, Pasadena, CA, s. 37-45.

Solheim, D. og Sæverås, O.

1992 *Innføring i Missiologi*, Fjellhaug Skoler. Studiebiblioteket, Oslo, s. 118-148.

Nordlander, A.

1994 "Misjon og integritet", i *Missiologi i dag / J.M. Berentsen m fl (red.)*, Universitetsforlaget, Oslo, s. 332-342.

Eksamen for denne fagenheten : Hjemmeeksamen over fire dager

III. Emnegruppe : Praktisk teologi (10 studiepoeng)

Generell innføring

Studiet i praktisk teologi består i å gjennomtenke den teologiske basis og den samfunnsmessige kontekst for den kirkelige tjeneste i tillegg til å få en viss veiledet praktisk erfaring fra slik tjeneste. Forkynnelse og sjelesorg er en omfattende del av den kirkelige tjeneste og vil derfor bli viet mest oppmerksomhet.

Studier generelt ved FMH har et tverrkulturelt fokus. Men for å kunne fungere godt i en tverrkulturell sammenheng er det nødvendig å ha et reflektert forhold til sitt eget ståsted. Kurset legges derfor opp med en viss basiskunnskap om vår norske praktisk-teologiske tradisjon, både innen kirke- og organisasjonsliv.

Praksisen vil i noen grad få et tverrkulturelt preg.

Emnegruppens oppbygging

Emnegruppen Praktisk teologi har en teoridel med 7 studiepoeng og en praksisdel med 3 studiepoeng.

Teoridelen består to emner:

1. PT og Homiletikk 4 studiepoeng
2. Sjelesorg 3 studiepoeng

Praksisdelen: 3 studiepoeng

Emne : PT og Homiletikk (4 studiepoeng)

Emnet gir først en grunnleggende innføring i hva praktisk teologi er, dvs. studentene introduseres generelt til de ulike emner som ekklesiologi, homiletikk, kateketikk, sjelesorg, liturgikk og diakoni. I fortsettelsen går en deretter inn på homiletikken spesielt. En drøfter den innholdsmessige profil på forkynnelsen og tar opp hvilke utfordringer som møter forkynneren både åndelig, faglig og menneskelig. Studenten tas med inn i enkelt tekstarbeid med tanke på prekensituasjonen for å drøfte de hensyn en må ta til ulike typer tekster, varierende prekentyper og de kommunikative utfordringer som skiftende målgruppe stiller forkynneren overfor.

Studentene kan øve med videoopptak og må gjennomføre en andaktsøvelse med respons fra medstudenter og under veiledning av faglærer.

Emnet blir gjenstand for separat prøving i form av en preken som må framføres, samtidig som emnet inngår som en del av den avsluttende skriftlige prøven.

Pensum:

Skjevesland, O.

1995 *Det skapende ordet. En prekenlære*, Universitetsforlaget, Oslo , s. 131-204.

Skjevesland, O.

1999 *Invitasjon til praktisk teologi. En faginnføring*, Luther, Oslo , s. 74-158.

Stott, J.R.W.

1982 *I believe in preaching*, Hodder & Stoughton, London, s. 15-38 og 135-173.

Wisløff, C.F.

1988 *Ordet fra Guds munn. Aktuelle tanker om forkynnelsen*, Lunde, Oslo, s. 75-135.

Emne : Sjelesorg (3 studiepoeng)

I dette emnet skal studentene tilegne seg innsikt i åndelige og psykiske problemstillinger, og få en innføring i hvordan en kan øve sjelesorg. En tar i første rekke sikte på mennesker innen vår kultur og vanlige sjelesørgeriske problemstillinger som møter en innen norsk kristen tradisjon.

Undervisningen inneholder en obligatorisk temadag som består i å besøke en menighet/forsamling der presten/forsamlingsleder bl.a. vil orientere om samtaler og sjelesorg/veiledning i tilknytning til kirkelige kausalia.

Pensum:

- Olivius, A.
1996 *Att möta människor. En grundbok om själavård.* 3. utg. Verbum, Stockholm, s. 51-151.
- Kristiansen, K.
1987 *Sjælesorg og anføgtelse hos Luther og i dag,* Forlaget Kolon, Århus, s. 5-60.
- Baatz Kristensen, F.
1998 *Befriet til at leve. Om at skrifte, Credo,* København, s. 7-78.

Emne : Praksisdelen (3 studiepoeng)

Praksisdelen har 3 studiepoeng (motsvarer 2 uker/10 dagers studier) og dreier seg om veiledet praksis ved Fjellhaug Misjonshøgskole, et besøk i en menighet/forsamling og 7 kvelder i ulike aktiviteter der praksis er dels observerende, dels deltagende.

Praksisdelen:

Praksissted	Praksisart	Type og varighet
Vanligvis Oslo og omegn	Tverrfaglig/observerende/deltagende	7 kvelder storbypraksis
Fjellhaug	Liturgikk – deltagende	1 gudstjeneste/-lig møte
Fjellhaug	Kateketikk – deltagende	1 undervisningstime
Fjellhaug	Homiletikk – deltagende	1 prekenøvelser
Oslo	Observerende	1 menighetsbesøk

Storbypraksis er en individuell observerende og deltagende praksis som fordeler seg på rusmiddelomsorg, aktiviteter knyttet til nærmiljøsentere, kristent barne- og ungdomsarbeid og evangeliserende nattkafé, totalt 7 kvelder, fordelt over hele det semesteret emnegruppen studeres. Denne praksisen gir anledning til å holde enkle andakter eller undervise (homiletikk, kateketikk), iaktta og selv lede møter (liturgikk), ha samtale med mennesker (sjælesorg), og utføre ulike hjelpetjenester (diakoni).

Gudstjeneste/-lig møte er forberedelse og ansvar for gjennomføring av et lengre møte med flere typer innslag (liturgikk).

Undervisningstime er forberedelse og gjennomføring av en klasseromstime ved Fjellhaug Bibelskole (kateketikk).

Prekenøvelse er forberedelse og gjennomføring av en andakt i klasseromssituasjon (homiletikk).

Menighetsbesøk er besøk i en menighet/forsamling for å observere/bli orientert om de mangeartede oppgaver og aktiviteter som knytter seg til moderne menighets- og forsamlingsarbeid.

Praksis må være gjennomført med 80% deltakelse for å bli godkjent.

Øvelsene og utplasseringen blir veiledet av godkjente veiledere. I storbypraksisen vil ansvarlig leder ved institusjonen, nærmiljøsentret, for ungdomsarbeidet eller nattkaféen være veileder. Veilederne, både lærere og de som ikke er FMH's ansatte, har gjennomgått intern opplæring knyttet til faglig veiledning slik at veiledningstjenesten kan kvalitetsikres.

Følgende eksamen avlegges i Emnegruppe Praktisk teologi:

- ◆ En 4-timers skriftlig prøve under eksamensvilkår som omfatter alle emner i teoridelen. Tillatte hjelpemidler til eksamen er de samme som for ½-årshet i KRL. Prøven teller 50% av samlet karakter.
- ◆ En preken av 10-15 minutters varighet som skal framføres samtidig som manuskriptet må foreligge skriftlig. Denne teller 50%. Både manus og framføring blir vurdert.

--ooOOOoo--

Tilleggskurs :

Kurs 1 : Diakoni og bistand

Ofta vil misjonærer fra et rikt land med tilgang til u-hjelpsmidler få i oppdrag å kanalisere noe av disse inn mot konkrete behov der en arbeider. Hvordan dette skal skje på en forsvarlig måte vil bli behandlet i et eget kurs av to ukers varighet. Det er Fjellhaug Misjonshøgskole som står ansvarlig for kurset, som gjerne blir arrangert i samråd med Norsk Misjonsråds Bistandsnemnd.

Kurset skal orientere om generelle mål og midler i norsk bistandspolitikk, og gi innføring i ulike aspekter ved prosjektstyring, for eksempel prosjektbeskrivelse, prosjektgjennomføring, økonomistyring, evaluering og utfasing.

Kurset er obligatorisk, men vil ikke bli gjenstand for eksaminasjon.

Kurs 2 : Medisinsk ABC for misjonærer

For ikke å bli satt ut av spill av de klassiske tropesykdommene og andre plager som kan oppstå i en fjernkulturell tjeneste er dette et intensivkurs på fem dager for å få en

grunnleggende innsikt i hvordan en skal bevare sin fysiske og psykiske helse under fremmede forhold, diagnostisere enkle sykdommer og kunne foreta de nødvendige tiltak. Resurspersoner med direkte erfaring fra ulike deler av verden vil stå for undervisningen, som er lagt opp så praktisk som mulig.

En manual er utarbeidet og vil bli lagt til grunn for undervisningen.

Det er ikke eksamen i dette kurset.

Obligatoriske veiledningssamtaler

Samtale med veileder er obligatorisk minst én gang per termin gjennom hele året. Her vil en søke å hjelpe studentene til en god menneskelig og åndelig selvforståelse og stimulere til modning med tanke på en krevende tjeneste under fremmede forhold.

Også i andre sammenhenger vil en legge opp til å lære studentene åndelig disiplin, ”selvforsyning” og kristen personlighetsutvikling.

Deltaking i skolens sosiale og åndelige liv forutsettes. Utenom skolens faste andakter og møter oppfordres studentene til å bli med i en misjonsforening og innvandrerarbeidet i Oslo.

Praktiske opplysninger :

Undervisning og skolens opplegg:

- ◆ Undervisningen er obligatorisk. De som av spesielle grunner ønsker fritak fra dette og eventuelt fritak fra enkeltfag, må søke om det
- ◆ Bibliotek og lesesal er tilgjengelig
- ◆ En del plikter vil bli pålagt ut over direkte undervisning og studier, for eksempel hjelp under forskjellige arrangementer.

Boforhold:

- ◆ Skolen har eget internat
- ◆ Lunsj hver skoledag er inkludert i skolepengene
- ◆ Middag kan kjøpes av dem som ønsker det
- ◆ Det er mulig å bo i internatet og stelle maten selv
- ◆ Skolen har noen få leiligheter for gifte studenter. De som ønsker å bo der, må søke så tidlig som mulig.

Økonomiske betingelser pr. 1.aug. 2005

- ◆ Undervisningen er gratis
- ◆ Innmeldingspenger, bekreftelse av studieplass *kr 800,-*
- ◆ Semesteravgift *kr. 2400.- vår* betales av alle studentene.
- ◆ Lunsj pr. måned – obligatorisk, kr. 500.-
- ◆ Hybel for de som stiller maten selv, *kr 2.600* pr. måned
- ◆ Prisen på leilighetene varierer noe etter størrelse.
- ◆ Eksamensavgift *kr 1000.- pr. studieår*

Årsstudiet er stønadsberettiget fra Statens Lånekasse, men for opphold på under ett helt semester gis ikke lån eller stipend.